

сенімді | надежное
сақтандыру | страхование

«МҰНАЙ САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ

**ТАСЫМАЛДАУШЫНЫҢ ЖОЛАУШЫЛАР АЛДЫНДАҒЫ
АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН
ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ
ЕРЕЖЕЛЕРІ**

**«Мұнай сақтандыру компаниясы» АҚ
Директорлар кеңесімен бекітілген**

**2023 жылғы «31» қазан № 02-01/27 хаттама
Күшіне енген күн «13» қараша 2023 ж.**

Семей қ.

МАЗМҰНЫ:

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ	4
3. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫ	4
4. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНА ЖАТПАЙТЫН ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ ОҚИҒАЛАР	4
5. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫ. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ. ФРАНШИЗА	4
6. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ	5
7. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ.....	5
8. ШАРТ ЖАСАСУ ТӘРТІБІ.....	6
9. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ САҚТАНУШЫ ӨРЕКЕТТЕРІ.....	7
10. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙ БАСТАЛҒАНЫН ЖӘНЕ ЗАЛАЛ МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗІМІ.....	8
11. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ.	8
12. САҚТАНДЫРУШЫНЫ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮРГІЗУДЕН БОСАТУ НЕГІЗДЕРІ	10
13. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ ТОҚТАТУ.....	10
14. СУБРОГАЦИЯ	11
15. ФОРС-МАЖОР	11
16. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ.....	11

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

- 1.1. "Мұнай сақтандыру компаниясы" АҚ, бұдан әрі – "Сақтандырушы", осы тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру Ережелерін (бұдан әрі- "Ережелер") және" тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы " Қазақстан Республикасының 01.07.2003 ж. № 444-ІІ қолданыстағы заңнамасын (бұдан әрі – "заң") тасымалдаушылармен, бұдан әрі - "Сақтанушылармен" тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі ерікті сақтандыру шарттарын(бұдан әрі – "сақтандыру шарты") жасасады.
- 1.2. Сақтандырушы мен Сақтанушы мәтін бойынша "Тараптар", ал әрқайсысы жеке "Тарап" деп аталады.
- 1.3. Сақтанушының немесе оның өкілінің сақтандыру Шартында қойылған қолы Ережелердің және сақтандыру Шартының талаптарымен оның толық келісімі болып табылады.
- 1.4. **Ережелерде қолданылатын негізгі терминдер мен ұғымдар:**
- 1.4.1. **Пайда алушы**-сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға;
- 1.4.2. **Тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі**- Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген тасымалдаушының жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиянды өтеу міндеті;
- 1.4.3. **Сақтандырылушы**-оған қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға.
- 1.4.4. **Жолаушы**-тасымалдаушымен тасымалдау шартын ауызша немесе жазбаша нысанда жасасқан тұлға;
- 1.4.5. **Жолаушының мүлкі**-жолаушының жүгі және жолаушы өзімен бірге алып жүретін қол жүгі, оларды тасымалдау кезінде зақымдану үшін тасымалдаушы жауапты болады;
- 1.4.6. **Тасымалдаушы**-меншік құқығында немесе өзге де заңды негіздерде қалалық рельсті көлікті қоса алғанда және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жолаушылар мен олардың мүлкін ақыға немесе жалдау бойынша тасымалдауды жүзеге асыратын темір жол, теңіз, ішкі су, әуе, автомобиль көлік құралына иелік ететін жеке немесе заңды тұлға.
- 1.4.7. **Жәбірленуші**- тасымалдауда жүзеге асыру барысында өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтірілген жолаушы;
- 1.4.8. **Сақтанушы**- Сақтандырушымен сақтандыру Шартын жасасқан тұлға. Егер сақтандыру Шартында өзгесі көзделмесе, Сақтанушы бір мезгілде Сақтандырылған болып табылады.
- 1.4.9. **Сақтандыру сыйлықақысы**-сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру шартында анықталған мөлшерде Сақтанушы Сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін соңғысының қабылдауынан төлеуге міндетті қаражат сомасы;
- 1.4.10. **Сақтандыру сомасы**-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы;
- 1.4.11. **Сақтандыру төлемі**-сақтандырушы сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру сомасы шегінде төлейтін ақша сомасы;
- 1.4.12. **Толық мөлшерінде жағдайы** -оқиға, басталуымен сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға болып табылады.
- 1.4.13. **Толық мөлшерінде омбудсман** - өз қызметі ішінде тәуелсіз жеке тұлға, ол "сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сақтандыру нарығына қатысушылар арасындағы келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асырады;
- 1.4.14. **Сақтандырушы**-Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының аумағында сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия алған, сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға немесе пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) шартта айқындалған сома (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті заңды тұлға;
- 1.4.15. **Франшиза**-сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босату.
- 1.5. Тасымалдаушының жауапкершілігін сақтандырудың мақсаты жолаушыларды сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру арқылы тасымалдау кезінде олардың мүлдіктік мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету болып табылады.
- 1.6. Сақтандыруға жолаушыларды және олардың мүлкін теміржол, теңіз, ішкі су, әуе, автомобиль және қалалық рельс көліктерінде тасымалдауды жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының резидент-тасымалдаушылардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігі жатады.
- 1.7. Жолаушыларды және олардың мүлкін тасымалдау үшін пайдаланылатын көлік құралының әрқайсысы бойынша тасымалдаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігі сақтандыруға

жатады.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

- 2.1. Тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру объектісі ретінде Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың өміріне, денсаулығына және/немесе мүлкіне келтірілген зиянды өтеу міндетіне байланысты мүліктік мүддесі болып табылады

3. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫ

- 3.1. Жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың өміріне/денсаулығына және/немесе мүлкіне келтірілген зиянды өтеу бойынша Сақтанушының азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің басталу фактісі сақтандыру жағдайы деп танылады.

4. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНА ЖАТПАЙТЫН ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ ОҚИҒАЛАР

- 4.1. **Сақтандырушы келесі жағдайда жауапты болып табылмайды:**
- 4.1.1. сақтандыру сомасының мөлшерінен және сақтандыру шартында белгіленген жауапкершіліктер шегінен асатын залалды өтеу туралы кез келген талаптар;
- 4.1.2. сақтандыру шартын жасасу кезінде белгіленетін сақтандыру аумағынан тыс жерде келтірілген зиянды өтеу туралы талаптар;
- 4.2. **Кез келген жағдайда сақтандыру қорғанысы мыналарға қолданылмайды:**
- 4.2.1. Сақтанушыны және Сақтанушымен еңбек және/немесе шарт қатынасында тұрған адамдарды қоса алғанда, қасақана зиян келтірген кез келген тұлғалардың талаптары немесе талап арыздары.
- 4.2.1.1. Қасақана зиян келтіруге залалдың ықтимал басталуы жеткілікті үлкен ықтималдықпен күтілетін және осындай іс-әрекеттерге жауапты адам саналы түрде жол беретін іс-әрекет немесе әрекетсіздік жасау теңестіріледі;
- 4.2.2. соғыс қимылдары нәтижесінде келтірілген зиянды өтеу туралы кез келген талаптар, көтерілістер, көтерілістер, халық толқулары, қарулы топтардың немесе террористердің әрекеттері;
- 4.2.3. Сақтанушы жалпы қабылданған нормаларға сәйкес жою қажеттілігін сақтанушыға көрсеткен тәуекел дәрежесін едәуір арттыратын, сақтандырушымен келісілген мерзім ішінде сақтанушы тәуекел дәрежесін айтарлықтай арттыратын мән-жайлардың жойылмау салдарынан болған зиянды/зиянды өтеу туралы талаптар.
- 4.3. **Сақтандырушы келесі жағдайларда келтірілген залал үшін жауап бермейді:**
- 4.3.1. сақтандыру жағдайды қалыптастыруға бағытталған, Сақтанушының немесе жәбірленушінің қасақана әрекеттері, оның ішінде сақтанушы мен жәбірленуші (пайда алушы) арасындағы сөз байласу;
- 4.3.2. еңсерілмейтін күштің әсері;
- 4.3.3. сапарға (ұшуға) тікелей байланысты емес өзге де оқиға;
- 4.3.4. техникалық ақаулы көлік құралдарын пайдалану;
- 4.3.5. сақтандыру жағдайына байланысты емес көлік құралдарын (тежегіштердің, қозғалтқыштың, электр жабдығының элементтерінің істен шығуы және т. б.) пайдалануға байланысты жекелеген тораптар мен бөлшектердің істен шығуы, бұзылуы;
- 4.3.6. сырқаттар;
- 4.3.7. өзіне өзі қол жұмсау;
- 4.3.8. спирттік ішімдікпен немесе мас болу үшін қабылданған басқа заттармен улану.
- 4.4. Сақтандырумен сақтандыру жағдайына байланысты емес Жәбірленушінің моральдық зиян, жіберіп алған пайдасы, шығындар (айыппұлдар, тұрақсыздық айыбы), мүліктің тауарлық түрінің жоғалуы қамтылмайды.

5. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫ САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ ФРАНШИЗА

- 5.1. Сақтандыру сомасы Сақтанушы мен Сақтандырушы арасындағы келісім бойынша белгіленеді.
- 5.2. Сақтандыру Шартында сақтандыру төлемінің шектеулері көрсетілуі мүмкін, олар өз тарапынан, сақтандыру Шартының қолданылу мерзімі ішінде болған әрбір сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін шекті сомалармен қамтамасыз етіледі. Бұл ретте бір себеппен орын алған бірнеше залал бір сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылады.
- 5.3. Сақтандыру төлемінің шектеулері сақтандыру Шартын жасасу кезінде Тараптардың өзара келісімі бойынша жасалады.
- 5.4. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сомасы мен сақтандыру тарифі негізінде

- белгіленеді.
- 5.5. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу біржолғы немесе бөліп төлеу жолымен Сақтандырушының банктік шотына қаражат аудару немесе Сақтандырушының кассасына қолма-қол ақша салу арқылы жүргізіледі.
- 5.6. Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын/ бірінші сақтандыру жарнасын төлеу міндеті, егер сақтандыру Шартында өзгесі көзделмесе, Тараптардың уәкілетті өкілдері сақтандыру шартына қол қойған күні туындайды.
- 5.7. Егер сақтандыру шартында сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеу және сақтандыру жағдай кезекті сақтандыру жарнасы төленгенге дейін орын алған болса, Сақтандырушы сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау кезінде төленбеген сақтандыру жарналарының сомасын есепке алуға құқылы.
- 5.8. Сақтанушыдан сақтандыру сыйлықақысын/сақтандыру жарнасын төлеуді кешіктіргені үшін мерзімі өткен әрбір күн үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында немесе сақтандыру шартында көзделген мөлшерде, бірақ белгіленген сақтандыру сыйлықақысының жалпы сомасынан аспайтын мөлшерде тұрақсыздық айыбы алынады.
- 5.9. Сақтандыру шартында Тараптар франшиза мөлшерін белгілей алады. Франшиза сақтандыру сомасының белгілі бір пайызы түрінде немесе нақты ақшалай сомада белгіленуі мүмкін.
- 5.10. Егер сақтандыру төлемінің нұсқасы "МЖӘ АҚЖ МС ескере отырып" болып табылса, онда жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіруге байланысты сақтандыру жағдайы бойынша шартсыз франшиза көлемі Сақтандырушының заңда көзделген жауапкершілігінің шекті көлемін құрайды;
- 5.11. Егер сақтандыру төлемінің нұсқасы "МЖӘ АҚЖ МС есепке алмай" болып табылса, онда жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіруге байланысты сақтандыру жағдайы бойынша шартсыз франшиза тараптардың келісімі бойынша белгіленеді.
- 5.12. Шартсыз франшиза кезінде франшизаның белгіленген сомасынан кем немесе оған тең залал өтелмейді, ал франшизаның белгіленген сомасынан асатын залал, залал сомасы мен франшизаның белгіленген сомасы арасындағы айырма мөлшерінде өтеледі.

6. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ

- 6.1. Ережелерге сәйкес сақтандыру шарты жәбірленуші деп танылған барлық адамдарға қатысты қолданылады.
- 6.2. Сақтандыру шарты ол күшіне енген күннен бастап 1(бір) жыл мерзімге жасалады. Тасымалдаушының жолаушыларды және олардың мүлкін тасымалдауды жүзеге асыру құқығы он екі айдан аз кезең ішінде аяқталған жағдайда, онда сақтандыру шарты тек осы кезеңге жасалады.
- 6.3. Егер сақтандыру Шартында өзгесі көзделмеген болса, Сақтандыру шарты сақтандыру сыйлықақы/бірінші сақтандыру жарнасы төленген күннен кейінгі күні күшіне еніп, сақтандыру Шарттың әрекет ету мерзімінің соңғы күні әрекетін тоқтатады.
- 6.4. Сақтандыру Шартының 6.2-тармағындағы әрекеттер теміржол тасымалдарын жүзеге асыратын тасымалдаушымен жасалған сақтандыру шартына қолданылмайды.
- 6.5. Сақтандыру қорғанысының әрекеті жолаушы отырғызылған сәттен басталады, бірақ сақтандыру сыйлықақысын төлеу күнінен кейінгі бір күннен бұрын емес және егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, жолаушы түсірілген сәтке дейін, бірақ сақтандыру шартының қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін жалғасады.
- 6.6. Сақтандыру Шартына енгізілген барлық өзгерістер мен толықтырулар, егер олар жазбаша ресімделген және тараптардың уәкілетті өкілдерінің қолы қойылған болса заңды күшіне ие болады.
- 6.7. Тараптардың бірі бұл туралы сақтандыру шарты тоқтатылған және сақтандыру сыйлықақысы төленген күнге дейін күнтізбелік 30 (отыз) күн бұрын хабарлаған жағдайда, Тараптардың өзара келісімімен сақтандыру Шарты келесі мерзімге ұзартыла алады.

- 6.8. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Қазақстан Республикасының бүкіл аумағы сақтандыру аумағы болып саналады.

7. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

7.1. Сақтандырушы міндеттері:

- 7.1.1. сақтанушыны Ережелермен таныстыру;
- 7.1.2. сақтандыру төлемін барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) банктік күн ішінде жүзеге асыру;
- 7.1.3. сақтандыру жағдайы болған кезде сақтанушыға шығындарды азайту үшін жұмсаған шығындарды өтеу;
- 7.1.4. сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;
- 7.1.5. сақтандыру Шартында, Ережелерде және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген басқа да әрекеттерді жасау.
- 7.1.6. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайы туралы өтініш берілген сәттен бастап күнтізбелік 60 күн өткеннен кейін, Сақтандырушыға құжат тапсыру қажеттілігі туралы ескертумен бірге, электронды поштаға немесе (өтініште көрсетілген мекенжайға қолма қол) хат бағыштау әдіспен тиісті түрде хабарлайды.

7.2. Сақтанушы міндеттері:

- 7.2.1. сақтандыру сыйлықақысын уақтылы және толық мөлшерде төлеу;
- 7.2.2. сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға сақтандыру мақсаттары үшін қажетті оны қызықтыратын барлық мәліметтерді беру;
- 7.2.3. сақтандырушының өкіліне зақымданған мүліктерді шолуға және тексеруге, шығын мөлшерін, сақтандыру жағдайының басталу себептері мен өзге де мән-жайларын анықтауға әрекеттесу;
- 7.2.4. сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ ол келтірген залалды дәлелдеу ауыртпалығын көтеруге, оның ішінде, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сараптама жүргізу ақысын төлеу, сарапшылардың оқиға орнына баруы, мамандарды тарту және консультациялар беру, қажетті құжаттарды жинау және т. б.;
- 7.2.5. шарт жасалған кезде және қолданылу кезеңінде сақтандырушыны осы сақтандыру объектісіне қатысты ұқсас тәуекелдер бойынша қолданыстағы / жасалатын барлық сақтандыру шарттары туралы хабарлау;
- 7.2.6. сақтандыру жағдайы басталуы үшін жауапты тұлғаға талап ету құқығын сақтандырушыға көшуін қамтамасыз ету.
- 7.2.7. сақтандыру шартында, ережелерде және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген басқа да әрекеттерді жасау.

7.3. Сақтандырушының құқықтары:

- 7.3.1. сақтанушыдан сақтандыру жағдайы, оның туындау мән-жайлары басталу фактісін анықтау үшін қажетті ақпаратты талап ету;
- 7.3.2. оған ұсынылған ақпараттар мен құжаттарды тексеру;
- 7.3.3. сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын өз бетінше анықтау, оның ішінде құзыретті органдарға сұрау салулар жіберу;
- 7.3.4. Сақтанушының келісімімен сотта іс жүргізуді өзіне қабылдауға;
- 7.3.5. Сақтанушыға қойылатын талаптардың мөлшеріне заңда белгіленген тәртіппен қарсы шағымдану;
- 7.3.6. сақтандыру Шартында және Ережелерде көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тарту;
- 7.3.7. сақтандыру Шартын мерзімінен бұрын бұзу;
- 7.3.8. Республиканың қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін басқа да іс-әрекеттер жасау.
- 7.3.9. Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өтініш Сақтандырушыға берілген сәттен бастап 90 күнтізбелік күн өткен соң осы Ережелердің 10-тарауында баяндалған сақтандыру жағдайы қалыптасқаны туралы факті және залалдың мөлшерін растайтын құжаттарды тапсырмаған жағдайда, сақтандыру төлемін жүргізуден бас тарту;

7.4. Сақтанушының құқықтары:

- 7.4.1. Сақтандырушыдан сақтандыру Шартының қолданылу ережелері мен тәртібін түсіндіруді талап ету;
- 7.4.2. Сақтандырушының сақтандыру талаптары мен шарттарын орындауын тексеру;
- 7.4.3. сақтандыру Шартын мерзімінен бұрын бұзу;
- 7.4.4. Республиканың қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін басқа да іс-әрекеттер жасау.

8. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

- 8.1. Сақтандыру шарты тараптардың бір құжатты жасауы арқылы жазбаша нысанда жасалады.

- 8.2. Сақтандыру шарты сақтанушының Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша жазбаша өтініші негізінде жасалады.
- 8.3. Сақтандыру шарты сақтандыру шартында көрсетілген Сақтанушының көлік құралымен тасымалдау нәтижесінде өміріне/денсаулығына және/немесе мүлкіне зиян келтірілген үшінші тұлғалардың - жолаушылардың, жүк жөнелтушінің, жүк алушының пайдасына жасалады.
- 8.4. Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру шарты тараптардың бірі бұл туралы сақтандыру шарты бұзылған және сақтандыру сыйлықақысы төленген күнге дейін күнтізбелік 30 (отыз) күн бұрын хабарлаған жағдайда келесі мерзімге ұзартылуы мүмкін.

9. САҚТАНУШЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ ӘРЕКЕТТЕРІ

- 9.1. **Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушы міндеттері:**
 - 9.1.1. сақтандырудың себептерін, барысы мен салдарын анықтау үшін барлық қажетті шараларды қабылдауға міндетті;
 - 9.1.2. дереу, бірақ ол сақтандыру жағдай орын алғаны туралы білгеннен кейін үш жұмыс күнінен кешіктірмей, сақтандырушыға бұл туралы қолжетімді тәсілмен (ауызша, жазбаша) хабарлау. Ауызша нысандағы хабарлама кейіннен (жетпіс екі сағат ішінде) жазбаша расталуға тиіс. Сақтанушы мен сақтандырылушы бір тұлға болып табылмайтын жағдайларда сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлау жөніндегі міндет сақтандырылушыға жүктеледі. Егер Сақтанушы /Сақтандырылушы дәлелді себептермен аталған әрекеттерді орындау мүмкіндігіне ие болмаса, ол оны құжатпен растауы керек;
 - 9.1.3. сақтандырушыға сақтандыру жағдайына байланысты оған қойылатын барлық талаптар туралы дереу хабарлау;
 - 9.1.4. ықтимал шығындарды алдын алу немесе азайту үшін ақылға қонымды және қол жетімді шараларды қолдану, оның ішінде мүлікті құтқару және зардап шеккен адамдарға көмек көрсету;
 - 9.1.5. сақтандыру жағдайы және зардап шеккен адамдар туралы тиісті органдарға олардың құзыретіне қарай (ішкі істер органдарының полициясы жол бөлімшелері, өртке қарсы қызмет органдары, жедел медициналық көмек қызметі, авариялық қызметтер) хабарлау;
 - 9.1.6. егер Сақтанушының талап арыздарды орындауға немесе арыз мөлшерін азайтуға бас тартуға негіздері мен мүмкіндігі болса, сақтандырушыға бұл туралы хабарлау және талап арызды тоқтату немесе мөлшерін азайту бойынша барлық қол жетімді шараларды қабылдау;
 - 9.1.7. бұл сақтанушыға қаншалықты қолжетімді болса, бүлінген мүлікті тексеру және келтірілген зиянның мөлшерін белгілеу шараларына Сақтандырушының қатысуын қамтамасыз ету;
 - 9.1.8. сақтандыру жағдайлары бойынша залалды өтеу туралы негізделген талаптар қойылған жағдайда сақтандырушыға сот және соттан тыс қорғауда барлық мүмкін болатын жәрдем көрсету;
 - 9.1.9. Сақтандырушыға, сақтандыру жағдайының себептерін, барысы мен салдарын, мүмкіндік беретін, қолда бар барлық ақпарат пен құжаттаманы ұсыну;
 - 9.1.10. егер Сақтандырушы сақтандыру жағдайының басталуына байланысты Сақтандырушының да, Сақтанушының да мүдделерін қорғау үшін өз өкілін тағайындауды қажет деп тапқан жағдайда – осындай мүдделерді қорғау үшін аталған Сақтандырушы тұлғаларға сенімхат немесе өзге де қажетті құжаттарды беру. Сақтандырушының сотта Сақтанушының мүддесін білдіруге немесе сақтандыру жағдайының басталуына байланысты Сақтанушының құқықтық қорғалуын өзгеше түрде жүзеге асыруға құқығы бар, бірақ міндетті емес.
 - 9.1.11. өтемақы төлемеу, сақтандыру жағдайының басталуына байланысты оған қойылатын талаптарды ішінара немесе толық мойындамау, сондай - ақ Сақтандырушының келісімінсіз мұндай талаптарды реттеу бойынша қандай да бір тікелей немесе жанама міндеттемелерді өзіне қабылдамау.

10. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙ БАСТАЛҒАНЫН ЖӘНЕ ЗАЛАЛ МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗІМІ

- 10.1. Сақтандыру жағдайын тану және сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін Сақтанушы/жәбірленуші ұсынатын келесі құжаттар негіздеме болып табылады:
 - 10.1.1. сақтандыру шарты;
 - 10.1.2. сақтандыру жағдайының басталу фактісін және жәбірленушіге келтірілген зиянның мөлшерін растайтын, құжат;
 - 10.1.3. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен ресімделген куәгер айғақтары,
 - 10.1.4. жәбірленушінің еңбекке уақытша жарамсыздық мерзімі туралы Денсаулық сақтау ұйымдарының анықтамасының немесе жәбірленушінің мүгедектігін белгілеу туралы мамандандырылған мекемелердің анықтамасының көшірмесі;
 - 10.1.5. Жәбірленушінің қайтыс болуы туралы куәліктің және мұрагерлік құқығы туралы куәліктің

- нотариалды куәландырылған көшірмелері;
- 10.1.6. Жәбірленушінің жоғалған, жетіспейтін немесе зақымданған (бүлінген) мүліктердің тізбесі;
- 10.1.7. Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру жағдайы басталған кезде шығындарды болғызбау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын растайтын құжаттар - олар болған жағдайда.
- 10.2. Сақтанушы немесе Пайда алушы болып табылатын басқа тұлға Сақтандыру Шартының 9.1. тармағында қарастырылған барлық құжаттарды тапсырмаған жағдайда, Сақтандырушы соңғы құжат қабылданған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде жетіспейтін құжаттар туралы оларды жазбаша хабардар етуге міндетті.

11. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ.

- 11.1. Сақтандырушы Ережелер мен сақтандыру шартында көзделген барлық қажет құжаттарды алған күннен бастап Сақтандыру төлемін 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жүргізеді.
- 11.2. Сақтандыру төлемі нақты залал мөлшерінде, франшизаны шегеру арқылы сақтандыру Шартында белгіленген сомадан аспайтын мөлшерде жүргізіледі.
- 11.3. Егер сақтандыру төлемінің нұсқасы "МЖӘ АҚЖ СМ ескере отырып" болып табылса, сақтандыру төлемі жәбірленушіге келтірілген зиянды заңда көзделген сақтандыру сомасы мен зиянның нақты мөлшері арасындағы айырма мөлшерінде толық өтеу үшін заңда көзделген сақтандыру сомасы жеткіліксіз болған кезде жүзеге асырылады.
- 11.4. Егер сақтандыру төлемінің нұсқасы "МЖӘ АҚЖ МС есепке алмай" болып табылса, онда төлем егер сақтандыру шартта өзгесі көзделмесе, Ережелердің 10.1-тармағын ескере отырып келесі мөлшерде жүргізіледі (айлық есептік көрсеткіштерде, бұдан әрі – "АЕК"):
- 11.4.1. жәбірленушінің өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін: қаза тапқаны үшін – 500 (бес жүз); мүгедектік белгілеу
- 11.4.1.1. I топ-400 (төрт жүз),
- 11.4.1.2. II топ – 300 (үш жүз),
- 11.4.1.3. III топ – 200 (екі жүз);
- 11.4.1.4. мүгедектік белгіленбей мертігу, жарақат алу немесе денсаулығының өзге де зақымдануы - амбулаториялық және (немесе) стационарлық емдеуге арналған нақты шығыстар мөлшерінде, бірақ 200-ден аспайтын мөлшерде. Бұл ретте стационарлық емдеудің әрбір күні үшін сақтандыру төлемінің мөлшері кемінде 1,5 айлық есептік көрсеткішті құрауға тиіс.
- 11.4.2. Әрбір жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиян үшін - келтірілген зиян мөлшерінде, бірақ 50-ден аспайтын мөлшерде.
- 11.5. Сақтандыру төлемінің мөлшерін есептеу үшін сақтандыру төлемін жүзеге асыру күніне Қазақстан Республикасының заңнамалық актісіне сәйкес белгіленген, айлық есептік көрсеткіш пайдаланылады.
- 11.6. Сақтандырылушының қайтыс болғаны үшін сақтандыру төлемінің сомасы бір сақтандыру жағдайының салдары болып табылатын мүгедектікті белгілегені үшін не еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтқаны үшін жүргізілген төлемдер сомасына азаяды.
- 11.7. Жәбірленушіге мүгедектік белгілегені үшін сақтандыру төлемінің сомасы бір сақтандыру жағдайының салдарынан болған еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтқаны үшін жүргізілген сақтандыру төлемінің сомасына азаяды.
- 11.8. Жәбірленушінің мүлкіне келтірілген зиян жоғалған, жетіспеген немесе тасымалдау кезінде зақымданған (бүлінген) жолаушының тасымалдаушы тасымалдауға (жол жүгіне) қабылдаған және/немесе жолаушының жанындағы (үстіндегі) жолаушының мүлігінің құнын қосады.
- 11.9. Тасымалдаушының кінәсінен болған жол жүгі немесе жолаушының қасында (үстінде) заттың жоғалғаны, жетіспегені және/немесе зақымданғаны (бүлінген) үшін келтірілген зиянның мөлшері келесі жолмен айқындалады:
- 11.9.1. жол жүгі жоғалған немесе жетіспеген жағдайда, сондай-ақ жолаушының жанында (үстінде) тұрған заттар-жоғалған немесе жетіспейтін жол жүгінің және/немесе жолаушының жанында (үстінде) тұрған заттар құны мөлшерінде;
- 11.9.2. жол жүгі зақымданған (бүлінген) жағдайда, сондай - ақ жолаушының жанында (үстінде) тұрған заттар-олардың құны төмендеген сома мөлшерінде, ал бүлінген багажды қалпына келтіру мүмкін болмаған кезде, сондай-ақ жолаушының жанында (үстінде) тұрған заттар-олардың құны мөлшерінде;
- 11.9.3. құндылығы жарияланып тасымалдауға тапсырылған жол жүгі жоғалған жағдайда - жол жүгі жарияланған құны мөлшерінде.
- 11.10. Сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ жолаушыларды тасымалдау кезінде олардың мүлкіне келтірілген зиянның мөлшерін дәлелдеу Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) жатады.
- 11.11. Жәбірленушілердің мүлкіне келтірілген залал үшін сақтандыру төлемі сақтандырушымен

келісілген тиісті лицензиясы бар тәуелсіз сарапшының және/немесе бағалаушының және/немесе сюрвейердің, лосс-аджастердің сараптама актісі және/немесе қорытындысы негізге ала отырып, жәбірленушілердің мүлкінің есептелген амортизациясын (тозуын) шегергендегі бүлінген мүлкін қалпына келтіру құнының есебіне сүйене отырып жүзеге асырылады, сақтандыру жағдайы басталғанға дейін.

- 11.12. Мүлікке келтірілген зиян мөлшерін бағалау нәтижелерімен келіспеген жағдайда, сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген Сақтанушы (сақтандырылған) немесе жәбірленуші зиянның мөлшерін бағалау үшін басқа тәуелсіз сарапшыға жүгінуге құқылы. Бұл ретте Сақтанушы (сақтандырылушы) немесе жәбірленуші шеккен шығындарды, егер сақтандырушы деп танылса немесе сот жүргізілген бағалаудың негізділігі мен объективтілігін белгілесе, сақтандыру төлемін жүзеге асыруға қарамастан, сақтандырушы өтеуге тиіс.
- 11.13. Сақтанушының (Сақтандырылушының) алдын алу мақсатында шеккен шығыстары немесе егер мұндай шығындар Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін қажет болса немесе жүргізілген болса, тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтандырушының өтеуіне жатады. Мұндай шығыстар нақты мөлшерде өтеледі, бұл ретте сақтандыру төлемі мен шығыстардың өтемақысының жалпы сомасы сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасынан аспауға тиіс. Егер шығыстар сақтанушының сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаса, олар сақтандыру сомасына қарамастан толық мөлшерде өтеледі. Аталған шығыстарды сақтандырушы оларды тікелей шеккен тұлғаға өтейді.
- 11.14. Жәбірленушінің жазбаша ресімделген өтініші бойынша немесе нотариалды куәландырылған сенімхаттар бойынша сақтандыру төлемі оған денсаулығын және (немесе) мүлкін қалпына келтіру жөнінде қызметтер көрсеткен (көрсететін) адамға тікелей жүзеге асырылуы мүмкін.
- 11.15. Келтірілген зиянды толық өтеу үшін сақтандыру сомасы жеткіліксіз болған кезде Сақтанушы жәбірленушіге сақтандыру сомасы мен зиянның нақты мөлшері арасындағы айырмашылықты өтейді.
- 11.16. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмаған жағдайда сақтандырушы Пайда алушыға Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 353-бабында белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.
- 11.17. Егер сақтандыру шартында өзгесі көзделмеген болса, Сақтандырушы тасымалдауға қабылданған жол жүгінің жойылуы немесе жоғалуы үшін жауап береді.
- 11.17.1. жарияланған құны жоқ, сондай-ақ жолаушы өзімен алып жүрген заттар-жоғалған жол жүгінің нақты құны мөлшерінде, жолаушы кезіндегі заттар немесе олардың жетіспейтін бөлігі;
- 11.17.2. Жарияланған құны бар-егер сақтанушы жарияланған құнның нақты құнынан жоғары екенін дәлелдемесе, жарияланған құн мөлшерінде.
- 11.18. Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандырушы жол жүгінің немесе жолаушы өзімен алып жүрген заттардың бүлінуі үшін олар құнсызданған сома мөлшерінде жауап береді.

12. САҚТАНДЫРУШЫНЫ ПАЙДА АЛУШЫҒА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖҮРГІЗУДЕН БОСАТУ НЕГІЗДЕРІ

- 12.1. Сақтандыру шартының талаптарын, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының қағидаларын, сондай-ақ ережелерін сақтамау сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға әкеп соғады.
- 12.2. Сақтандырушыны сақтанушыға сақтандыру төлемін төлеуді жүзеге асырудан босату бір мезетте Сақтандырушыны Пайда алушыға сақтандыру төлемін толық мөлшерінде босатады.
- 12.3. **Егер сақтандыру жағдайы келесі салдарлардан болған болса, сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру төлемінен жүргізуден толық немесе ішінара бас тартуға құқылы:**
- 12.3.1. қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, Сақтанушының, сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;
- 12.3.2. сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстар ретінде немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар ретінде заң актілерінде белгіленген Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының әрекеттері.
- 12.4. **Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы келесілер салдарынан болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады:**
- 12.4.1. ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;
- 12.4.2. соғыс қимылдары;
- 12.4.3. азаматтық соғыс, әр түрлі халықтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер.
- 12.5. **Сақтандыру төлемі келесі жағдайларда жүзеге асырылмайды:**
- 12.5.1. егер сот сақтанушының сақтандыру тәуекелінің дәрежесін айқындау үшін елеулі маңызы бар

- міндеттемелер туралы дұрыс емес және дұрыс емес мәліметтерді әдейі хабарлағанын анықтаса;
- 12.5.2. Сақтанушы зиян келтіргені үшін кінәлі адамнан тиісті өтеме алған жағдайда;
- 12.5.3. егер Сақтанушы Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән жайларын тергеуге және залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтірсе;
- 12.5.4. сақтандырушыны сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламау;
- 12.5.5. Сақтанушы адамға зиян келтіргені үшін кінәліге немесе оған қойылатын талаптардың іске асырылуын қамтамасыз ететін құқықтарға қатысты талаптардан бас тартқан кезде, сондай - ақ Сақтанушы Сақтандырушыға регрессиялық талап қою үшін қажетті құжаттарды-ол регрессиялық талап қою тәртібімен зиян келтірушіден өндіріп ала алатын сомаға беруден бас тартқан кезде;
- 12.5.6. егер Сақтанушы сақтандыру жағдайы туралы жазбаша өтінішті ережеде не сақтандыру шартында белгіленген мерзімді бұза отырып берген болса.
- 12.6. **Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін де негіз болу себептеріне келесілер жатады:**
- 12.6.1. Сақтанушының, сақтандырылушының, пайда алушының залал келтіргені үшін кінәлі адамнан залалдың тиісті өтемін алуы;
- 12.6.2. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламау немесе уақтылы хабарламау. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы уақтылы хабарламау немесе хабарламау, егер ол дәлелді себептерге байланысты болса және сақтандыру жағдайының басталу, жәбірленушінің өміріне немесе денсаулығына зиян келтіру фактісін растайтын тиісті құжаттар және сақтандыру жағдайы басталғаннан кейін тікелей болған жай-күйін бағалау үшін мүлік ұсынылса, сақтандыру төлемінен бас тарту үшін негіз бола алмайды;
- 12.6.3. жәбірленушінің мүлкіне ақша, бағалы қағаздар, алтын, күмістен жасалған бұйымдар, зергерлік бұйымдар, зергерлік бұйымдар, өнер туындылары немесе басқа да құндылықтар түрінде зиян келтіру.
- 12.7. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдауға және сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдасын және сақтанушыға және жәбірленушіге қағидалар мен сақтандыру шартының талаптарына сәйкес барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жазбаша дәлелді хабарлама жібереді.
- 12.8. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін сақтандырушы жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің мөлшеріне азайтылған сақтандыру сомасы шегінде жауапкершілікті жалғастырады.
- 12.9. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін Сақтандырушы Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 353-бабына сәйкес жауапкершілікке тап болады.
- 12.10. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуына Сақтанушы сот арқылы шағымдана алады.
- 12.11. Сақтандырушығы құжаттар тапсыру қажеттілігі туралы ескертумен бірге хат жолдау жолымен Сақтанушыны/Пайда алушыны Сақтандырушы сақтандыру жағдайы орын алғаны туралы 60 күнтізбелік күн өткеннен соң, тиісті түрде хабарлаған сәттен 90 күнтізбелік күн өткеннен кейін осы Ережелердің 10-Тарауында қарастырылған құжаттарды тапсырмаған жағдайда Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүргізуден бас тарту құқығы бар.

13. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ӨЗГЕРТУ ЖӘНЕ ТОҚТАТУ

- 13.1. Сақтандыру Шартына енгізілген барлық өзгерістер мен толықтырулар, егер олар жазбаша ресімделген және Тараптардың уәкілетті өкілдерінің қолы қойылған болса заңды күшіне ие болады.
- 13.2. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда тоқтатылады:
- 13.2.1. әрекет ету мерзімі аяқталса;
- 13.2.2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін сақтандыру сомасының толық мөлшерінде жүргізу;
- 13.2.3. соттың Шартты жарамсыз деп тану туралы шешім қабылдауы;
- 13.2.4. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіппен Сақтанушының жойылуы немесе қайтыс болуы;
- 13.2.5. сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеу кезінде кезекті сақтандыру жарнасын төлемеу. Бұл ретте төленген сақтандыру жарналары қайтарылмайды.
- 13.2.6. сақтанушыны тасымалдауды жүзеге асыру құқығынан айыру;
- 13.2.7. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген басқа жағдайларда.
- 13.3. Сақтандыру шарты Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша немесе сондай-ақ тараптардың өзара келісімі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылуы мүмкін.
- 13.4. Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату ниеті туралы Тараптар бір бірін сақтандыру Шартын бұзудың болжамды күніне дейін кем дегенде 30 (отыз) күнтізбелік күн бұрын хабардар

етуге міндетті.

- 13.5. Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабымен сақтандыру Шарты мерзімнен бұрын тоқтатылған жағдайда, осы Ережелердің 13.5.1-тармақта сипатталған жағдайларды қоспағанда, Сақтандырушының Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің қолданыстағы редакциясында көзделген шарттар бойынша, Сақтандырушы Сақтанушыға келесі формула бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтарады:

$(100\% - 30\%) * (TCC - CC * i / N)$, мұнда:

30% - Сақтандырушының істі жүргізуге арналған шығыстары;

TCC-сақтандыру Шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы;

CC-сақтандыру Шарты бойынша жалпы сақтандыру сыйлықақысы;

i - Пайдаланылған күндер саны (жүгінген күні пайдаланылмаған болып есептеледі);

N-сақтандыру Шартының қолданылу мерзімі (күндермен).

- 13.5.1. сақтанушы - жеке тұлғаның талабы бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде, ол Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің қолданыстағы нұсқасында көзделген шарттар бойынша жасалған күннен бастап күнтізбелік он төрт күн ішінде сақтандырушы сақтанушыға мынадай формула бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін қайтарады: $(100\% - 10\%) * (TCC - CC * i / N)$, мұнда:

10% - Сақтандырушының істі жүргізуге арналған шығыстары;

TCC-сақтандыру Шарты бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы;

CC-сақтандыру Шарты бойынша жалпы сақтандыру сыйлықақысы;

i - Пайдаланылған күндер саны (жүгінген күні пайдаланылмаған болып есептеледі);

N-сақтандыру Шартының қолданылу мерзімі (күндермен).

- 13.6. Сақтанушы шарттан бас тартқан кезде (ҚР АҚ 841-бабының 2-тармағы), егер бұл ҚР АҚ 841-бабы 1-тармағының бірінші бөлігінде, ҚР АҚ 842-бабы 2-тармағының екінші және үшінші бөліктерінде көрсетілген мән-жайлармен байланысты болмаса, егер шартта өзгеше көзделмесе, Сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы не сақтандыру жарналары қайтарылуға жатпайды.

14. СУБРОГАЦИЯ

- 14.1. Сақтандыру төлемін жүргізген Сақтандырушыға, төленген сома шеңберінде Сақтанушының келтірілген зиян үшін жауапты тұлғаға қатысты иеленетін талап ету құқығы. Сақтанушы Сақтандырушыға залалды өтеуді талап ету құқығын жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды беруге міндетті.
- 14.2. Егер Сақтанушы өзінің талап ету құқығын Сақтандырушы өтеме жасаған, келтірілген зиян үшін жауапты тұлға пайдасына бас тартса немесе осы құқықты жүзеге асыру Сақтанушының/Пайда алушының кінәсінен мүмкін болмай қалса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

15. ФОРС-МАЖОР

- 15.1. Сақтандыру Шарты бойынша міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған Тарап Егер тиісті орындау еңсерілмейтін күштің, яғни осы жағдайлар кезінде төтенше және алдын алуға болмайтын мән-жайлардың салдарынан мүмкін еместігін дәлелдесе, сақтандыру шартында мүліктік жауаптылықта болмайды.
- 15.2. Форс-мажор жағдайлары мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді: су тасқыны, өрттер, жер сілкіністері және басқа да табиғи апаттар, кез келген сипаттағы соғыстар немесе әскери әрекеттер, блокадалар, мемлекеттік органдардың тыйымдары.
- 15.3. Форс-мажорлық мән-жайлардың әсерін бастан кешіретін Тарап мұндай жағдайлардың басталуы туралы екінші Тарапқа 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабарлауға міндетті.
- 15.4. Форс-мажорлық мән-жайлардың әсері құзырлы органдардың тиісті құжаттамаларымен расталуға тиіс.

16. ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

- 16.1. Сақтандыру Шарты бойынша Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы барлық даулар келіссөздер арқылы шешіледі.

16.2. Келісімге қол жеткізілмеген кезде дау Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасымен көзделген тәртіппен қаралады.